

„Nemám potřebu žvanit v rozhlase...“ dočetli jsme se v *LtN* 51–52. Ladislav Hejdánek toto ujištění v rozhovoru nazvaném „Vnitřní emigrace jako téma“ doprovodil popřením potřeby jakéhokoli „býti znám“, ovšem s posteskem, že „tato společnost na něj (jako filozofa) kašle“. Na Štědrý den pak vystoupil v pravidelném rozhlasovém pořadu.

Hejdánek chtěl původně, coby dalšímu spoluúčinkujícímu, především poděkovat poslanci Wagnerovi za to, že ho „citoval v parlamentu“, což se prý v této zemi obvykle neděje. Hejdánkovi sice ujelo metro, ale dvaadvacítka ho, jak nám sdělil, přivezla do místa konání besedy – nejmenšího bistra v Praze – přece včas (o jeho existenci, a tudíž ani o dotyčném známém rozhlasovém pořadu nevěděl, což mu nebránilo přijít, může-li se projevit jako „filozof“, nebo aspoň poděkovat svým příznivcům). Poslanec Wagner ale nakonec nedojel. Nejel mu auto, a když už jelo, musel opravovat kotel, a tak mu svůj pokorný dík Hejdánek za našeho svědectví zatelefonoval. A třetí host pořadu o sobě zatím nedal ani vědět.

Naštěstí ale jeden z redaktorů kdysi, jak se svěří, u Hejdánka dělal zkoušku z „Úvodu do filozofie“, a po chvíli ještě doplní, že za „dvě“. Zkoušení mu způsobilo, jak zavzpomíná, takové trauma (nevěděl, kde mu hlava stojí), že teprve nyní vykompenzuje svůj bolestný zážitek, když sám může Hejdánkovi klást otázky: „Jak se Vám tu líbí?“ Hejdánek doporučí bistro se čtyřmi stoly každému. Poté promluví něco o pohanském původu Vánoc, o potížích Teologické fakulty s budovou, pak o zaniklém Československu, Patočkově chybě, a hlavně je

prý dobře, „že Kalivoda (sic!) odstoupil“. A co že on sám na té teologii dělá? Filozofa. To prý znamená, že boří mýty naivních příchozích-studentů, prostě „provokuje“. Záhadu metody tohoto „provokování“, jak ji sám nazývá, objasní vzápětí příklad.

Přichází totiž třetí host pořadu, Martin Dejdar. Hejdánek chce odejít (když byl přítomné postrašil myšlenkou, že se všechny molekuly mohou přestat hýbat – oslí to můstek k myšlence, že je to zázrak, když po dnešku přichází zítřek), ale redaktor to nedopustí, svou pomstu za někdejší pokoření chce vychutnat: „Co říkáte Martinu Dejdarovi?“ Ovšemže Hejdánek o jeho existenci věděl asi tolik jako o existenci nejmenšího bistra v Praze. Ale je pohotový: četl Hamleta a na hercích vidí tu zvláštnost, že nemohou tvořit „do šuplíku“. Dejdar je bez sebe: „To je ono! Jak může kdejaký redaktor jen stále tvrdit, že je všechno špatné, když se přece film vyrábí celý rok!“ (Mohl rovnou říci dle Hejdánka: každý den výroby, toť zázrak!) Dejdar teď pojede do Ameriky... a Hejdánek – než definitivně opustí bistro – hodí ještě jednu perlu. U Hérodota se prý slovo „filosofein“ používá ve smyslu „cestovat“.

K posouzení Hejdánkovy „interpretace“ si pomůžeme analogií. Hérodotos má na mysli fakt, že cestovat lze různým způsobem, a dodejme, že podobně lze také jíst různým způsobem. Tak jako existuje jeden druh cestování – cestování z filozofických pohnutek –, existuje jeden druh jedení, který je veden žravostí, a ten nazývá neslušná společnost „žraním“. Podle Hejdánka by se však „filosofovat“ mělo u Hérodota používat ve smyslu „cestovat“, a v našem příkladě by se pak „žrát“ mělo dát použít ve smyslu „jíst“. Poněkud nesmyslné je střídmemu, tedy tomu, kdo jí málo, říkat: „Vy se tak málo přezíráte!“ Nemluvě o tom, že to Hejdánek „docestoval“ až na profesora.

Martina Dejdara teď určitě bude po celý jeho americký pobyt hřát pocit, že „filozofuje“, když přece cestuje. Podle Hejdánka aspoň. My se pak těšíme na duchaplné pokračování Hejdánkovy „vnitřní

emigrace“ probíhající uvnitř médií – bývá ostatně výstižně nazýván Pavarottim české „filozofie“.

1997